

ผู้ใหญ่นบ้านพ้นจากตำแหน่ง ... เพราะรับรองข้อมูลความเสียหายเป็นเท็จ !

โดย นายปกครอง

“ซื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” สุภาษิตที่ผู้ใหญ่นบ้านเราตั้งแต่วัยเด็ก โดยพยายามปลูกฝังให้เข้าใจว่า “ความซื่อสัตย์จะทำให้คนเชื่อใจเชื่อถือ ทำอะไรก็มีผู้สนับสนุน แต่หากมีนิสัยคดโกงเมื่อถูกจับได้ย่อมไม่มีใครอยากช่วยเหลือหรือเกี่ยวข้องด้วย” ซึ่งถือเป็นคุณสมบัติสำคัญของทุกคนและทุกสาขาอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ... ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็น “ผู้นำ” ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม จะต้องตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไว้ให้มาก

ช่วงที่ผ่านมา ... เราคงได้ทราบข่าวปัญหาที่น่าท้อในหลายพื้นที่ วันนี้ “นายปกครอง” ได้นำคดีพิพาทที่เป็นข้อคิดเตือนใจผู้นำชุมชนในการแจ้งหรือรับรองข้อมูลการขอรับเงินช่วยเหลือจากทางราชการกรณีผู้ประสบภัยน้ำท่วม ที่จะต้องตรงกับความเป็นจริงและไม่รับรองข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อมูลที่ควรแจ้งให้ทราบ เพราะย่อมส่งผลโดยตรงต่อตำแหน่งหน้าที่การงานหากมีการสอบสวนและพบว่ากระทำความผิดจริง

“การเยียวยาด้วยเงิน” นั้น เป็นวิธีการหนึ่งที่รัฐยื่นมือเข้าช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่ราษฎรในเบื้องต้น โดยจะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ทำหน้าที่สำรวจและรับแจ้งข้อมูลของราษฎรที่ได้รับความเสียหาย เพื่อรับเงินช่วยเหลืออย่างถูกต้องตามระเบียบหรือข้อกำหนดในการให้ความช่วยเหลือในกรณีนั้น ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำหน้าที่ของตนอย่างซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาประโยชน์บนความทุกข์ยากของราษฎร เช่น การเรียกรับเงิน การแจ้งหรือรับรองข้อมูลเท็จเพื่อให้ราษฎรที่ไม่ได้ประสบภัยได้รับเงินช่วยเหลือ ซึ่งนอกจากรัฐจะสูญเสียงบประมาณโดยไม่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์แล้ว ... เจ้าหน้าที่ดังกล่าวก็อาจถูกร้องเรียนและอาจได้รับโทษรุนแรงถึงขั้นพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ได้ครับ !

เช่นเดียวกับ ... คดีปกครองที่นำมาเป็นอุทาหรณ์กันในฉบับนี้ ...

คดีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงว่า ... ได้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมขึ้นในเขตพื้นที่หลายหมู่บ้านในจังหวัดแห่งหนึ่ง และผู้ว่าราชการจังหวัด ได้ออกประกาศให้เป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ผู้ใหญ่นบ้านหมู่ที่ ๕ (ผู้ฟ้องคดี) ซึ่งดำรงตำแหน่งก้านอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ได้รายงานข้อมูลและลงชื่อรับรองข้อมูลราษฎรที่ได้รับความเสียหายจากที่นาถูกน้ำท่วมเพื่อให้ได้รับเงินช่วยเหลือจากทางราชการ

ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนว่า ... ผู้ฟ้องคดีแจ้งรายชื่อราษฎร (หมู่ที่ ๕) ที่อาศัยอยู่นอกเขตพื้นที่ความรับผิดชอบจำนวน ๑ ราย โดยไม่ได้เป็นผู้ประสบภัยพิบัติจริง ให้ได้รับเงินช่วยเหลือพร้อมทั้งได้เรียกรับผลประโยชน์บางส่วนจากรายกรดังกล่าวด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดี ผลการสอบสวนพบว่ามีความผิดจริง จึงสั่งลงโทษปลดออกจากตำแหน่งทั้งผู้ใหญ่นบ้านและก้าน

ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงร้องทุกข์ และเมื่อกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและยกคำร้องทุกข์แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีได้แย้งโดยอ้างว่า ได้มีราษฎรยื่นความจำนงเพื่อขอรับการช่วยเหลือเป็นราษฎรที่มีที่นาถูกน้ำท่วมในพื้นที่หมู่ที่ ๕ จำนวน ๑๓ คน และราษฎรที่มีถิ่นที่อยู่ในหมู่ที่ ๕ แต่มีที่นาอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๕ จำนวน ๑ คน โดยก่อนรับคำร้องผู้ฟ้องคดีได้ออกไปสำรวจพบว่าน้ำได้ท่วมที่นาของราษฎรทั้ง ๑๓ รายจริง จึงได้พาไปพบผู้ใหญ่นบ้านหมู่ที่ ๕ แต่ผู้ใหญ่นบ้านดังกล่าวไม่ออกไปตรวจสอบและรับรองให้ ผู้ฟ้องคดีจึงได้สอบถามเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลว่าผู้ฟ้องคดีสามารถรับเรื่องดังกล่าวได้หรือไม่ ซึ่งได้รับคำตอบว่าสามารถรับเรื่องไว้ได้ ผู้ฟ้องคดีจึงรับแจ้งไว้ ส่วนขั้นตอนในการรับแจ้งนั้น ผู้ฟ้องคดีได้จัดให้มีการยื่นเอกสารและมีหลักฐานประกอบด้วย ทั้งดำเนินการในรูปคณะกรรมการ มีการสอบปากคำผู้แจ้งและให้ผู้แจ้งลงลายมือชื่อไว้ หลังจากนั้นได้จัดให้มีการประชุมประชาคม โดยราษฎรในหมู่บ้านเดียวกันและมีพื้นที่เพาะปลูกในบริเวณใกล้เคียงกันร่วมกันตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลเข้าร่วมประชุมประชาคมด้วย และให้การรับรองว่าราษฎรผู้ขอรับการช่วยเหลือได้รับความเสียหายตามพื้นที่

ที่เสนอขอรับการช่วยเหลือ ผู้ฟ้องคดีจึงได้กรอกข้อมูลความเสียหายของผู้ขอรับการช่วยเหลือแต่ละรายในแบบ กษ. ๐๑ และให้ผู้ขอรับการช่วยเหลือตรวจสอบความถูกต้องก่อนลงลายมือชื่อ โดยในแบบดังกล่าวมีผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อรับรอง และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลลงลายมือชื่อ ในฐานะผู้ประเมินความเสียหาย ซึ่งการรับรองของผู้ฟ้องคดี มิใช่การรับรองความเสียหาย แต่เป็นการรับแจ้งความเสียหายเบื้องต้นเท่านั้น

คดีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า การที่ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) ออกคำสั่งจังหวัดลงโทษ ปลดผู้ฟ้องคดีออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและกำนันตำบล และการที่กระทรวงมหาดไทย (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) มีคำวินิจฉัย ยกคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามแบบ กษ. ๐๑ และจากรายงานการประชุม คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติว่า ผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อรับรองข้อมูลความเสียหายให้แก่ราษฎรหมู่ ๕ จำนวน ๗ ราย โดยไม่ได้มีความเสียหายเกิดขึ้นจริง เมื่อการลงชื่อรับรองข้อมูลอันเป็นเท็จเป็นเหตุให้มีบุคคลได้รับเงินช่วยเหลือจากทางราชการ จึงเป็นการรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชาเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายและเป็นการกระทำที่ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ถือได้ว่าเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้เรียกเงินเป็นค่าตอบแทนจากนาง ก. จากการที่ผู้ฟ้องคดีได้ลงชื่อรับรองข้อมูลความเสียหายอันเป็นเท็จนั้น ผู้ฟ้องคดียกข้อกล่าวอ้างในอุทธรณ์ว่า นาง ก. กับผู้ฟ้องคดีมีความขัดแย้งกัน โดยอ้างว่ามีสาเหตุมาจากมีกรณีการแจ้งความดำเนินคดีต่อกันในความผิดอาญาเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งการมีข้อพิพาทกันดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน มิใช่การรับเงินช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยน้ำท่วม และการให้ถ้อยคำของนาง ก. ดังกล่าวเป็นผลเสียหายแก่นาง ก. ได้ จึงไม่น่าเชื่อว่านาง ก. จะให้ถ้อยคำที่จะเป็นผลร้ายแก่ตน

การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๖๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ประกอบกับมาตรา ๑๓๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๖๕ (ใช้บังคับขณะเกิดข้อพิพาท) ซึ่งผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการได้

นอกจากนี้ การกระทำของผู้ฟ้องคดียังเป็นผู้เสียหายในทางทุจริตหรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรม อันเป็นลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนั้น การที่มีคำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและกำนันตำบล จึงเป็นการกระทำที่ขอบด้วยกฎหมายแล้ว และคำวินิจฉัยยกคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี โดยมีสาระสำคัญของข้อพิจารณาอย่างเดียวกัน จึงขอบด้วยกฎหมายเช่นกัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๗๗/๒๕๖๑)

ผู้ใหญ่บ้านและกำนัน ในฐานะผู้นำชุมชนที่ดูแลทุกข์สุขของราษฎรในพื้นที่ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทหนึ่งที่ย่อมมีระเบียบวินัยควบคุมกำกับกับการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยซื่อสัตย์สุจริต จึงต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และเป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนรักษาชื่อเสียงเกียรติศักดิ์มิให้เสื่อมเสีย เพราะการประพฤติตนในลักษณะแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ย่อมต้องถูกร้องเรียนและถูกลงโทษจนส่งผลเสียต่ออนาคตในหน้าที่การงาน อันเป็นไปตามสุภาษิตอมตะที่ว่า “ชื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” อย่างแท้จริงครับ ...

(ปริกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก

www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)